МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВЯ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Епідеміології

Кафедра _____

Навчальний рік ___2021 – 2022 _____

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент - вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань__22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність _____222 «Медицина» _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____
Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма)___Медицина____

Другого (магістерського) рівня вищої освіти (обрати потрібне)
Курс _5_____

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри епідеміології
Протокол від
"27"серпня 2021 року № 23
Завідувачка кафедри
професор _____Т. О. Чумаченко

Схвалено методичною комісією з проблем профілактичної медицини ХНМУ
Протокол від
"27"серпня 2021 року № 1
Голова методичної комісії,
професор _____В.А. Огнєв

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Завідувач кафедри епідеміології ХНМУ, д. мед. н., професор Т.О. Чумаченко,
2. Доцент кафедри епідеміології ХНМУ, к. мед. н. Л.А. Ждамарова
3. доцент кафедри епідеміології, к. мед. н. В.І. Семішев
4. Асистент кафедри епідеміології ХНМУ В.І. Макарова.
5. Асистент кафедри епідеміології ХНМУ, М.В. Райлян

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Викладач: д. мед. .н, професор, завідувачка кафедри епідеміології Чумаченко Тетяна Олександрівна

Інформація про викладача (-ів) професійні інтереси – епідеміологія, молекулярна епідеміологія, громадське здоров'я. Траєкторія професійного розвитку: закінчила Київський медичний інститут, 1983 р.; спеціальність - "Гігієна, санітарія, епідеміологія", д. мед. н., за спеціальністю 14.02.02 -епідеміологія, тема докторської дисертації "Імуноепідеміологічний моніторинг населення в системі епідеміологічного нагляду за інфекціями, контрольованими засобами імунопрофілактики, професор (2012 р). Має диплом магістра педагогика вищої школи, кваліфікація викладач університетів та вищих навчальних закладів. Має вищу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «епідеміологія». Регіональний тренер щодо організації проведення щеплень від гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Постійно підвищує свою кваліфікацію , в тому числі зарубіжне стажування. Активно займається науковою діяльністю, є визнаним науковцем як в ХНМУ, так і серед світової медичної спільноти. Організує та координує міжнародні наукові проєкти зі стратегії стримання розбитку антибіотикорезистентності, профілактики інфекцій, що пов'язані з наданням медичної допомоги, математичного моделювання епідемічних процесів інфекційної та неінфекційної патології людини. Постійно бере участь у роботі науково – практичних конференцій, симпозіумів, конгресів, в тому числі міжнародних, має близько 500 опублікованих наукових робіт, 12 патентів та свідоцтва на реєстрацію авторського права на твір. Співпрацює с закладами практичної охорони здоров'я та науковцями України, Молдови ,Литви, Грузії, США, Національною агенцією Громадського здоров'я Швеції. Постійно удосконалює педагогічну майстерність, активно залучає здобувачів вищої освіти до наукової діяльності. На практичних заняттях створює доброзичливу, творчу атмосферу, використовує сучасні методи навчання.

Контактний телефон 067-570-80-55

Корпоративний Email to.chumachenko@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щосереди 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

Викладач: к. мед. .н, доцент кафедри епідеміології Ждамарова Лариса Анатоліївна

Інформація про викладача (-ів) професійні інтереси – епідеміологія, молекулярна епідеміологія, мікробіологія, вірусологія, паразитологія. Траєкторія професійного розвитку: Ждамарова Лариса Анатоліївна має вищу освіту за спеціальністю "санітарія, гігієна, епідеміологія". З 1991 року працює в ДУ «ІМІ НАМН». З 2014 року розпочала викладацьку діяльність на кафедрі епідеміології, з 2017 року займає посаду доцента кафедри епідеміологія. Кандидат медичних наук, старший науковий співробітник зі спеціальності «мікробіологія». Має «вищу» кваліфікаційну категорію зі спеціальності «Бактеріологія». Має 102 опублікованих наукових праці, з них 7 патентів. Більшість наукових праць видано в фахових виданнях. З 01. 2008 по теперішній час працює на посаді провідного наукового співробітника лабораторії профілактики краплинних інфекцій та за сумісництвом доцент кафедри епідеміології.

Контактний тел. та викладача: 0509460923,

Корпоративний E-mail la.zhdamarova@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щочетверга 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо

дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

Викладач Райлян Марина Володимирівна

Інформація про викладача Райлян М.В. В 2006 р. закінчила Харківський державний медичний університет за спеціальністю «Медико-профілактична справа» та здобула кваліфікацію лікар (ХА №30112199 від 30.06.2006 р.).

Після закінчення університету була прийнята до Орджонікідзевської районної санітарно-епідеміологічної станції м. Харкова на посаду лікаря-інтерна з епідеміології для проходження інтернатури, у 2007 році переведена на посаду лікаря-епідеміолога.

В Орджонікідзевській районній СЕС працювала до 21.12.2012 р., з січня 2013 р. переведена на посаду лікаря-епідеміолога відділу епідеміологічного нагляду Харківського міського управління Головного управління Держсанепідслужби в Харківській області, з 05.12.2013 р. переведена на посаду головного спеціаліста відділу епідеміологічного нагляду Харківського міського управління Головного управління Держсанепідслужби в Харківській області, як така, що стала переможцем у конкурсі. 05.12.2013 р. прийнято присягу державного службовця, 05.02.2014 р. присвоєно 13 ранг державного службовця. В 04.05.2016 р. переведена до Харківської міської філії ДУ «Харківський обласний лабораторний центр МОЗ України» на посаду лікаря-епідеміолога відділення організації епідеміологічних досліджень. З 24.10.2016 р. працюю на посаді асистента кафедри епідеміології ХНМУ. Має першу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Епідеміологія» з 03.11.2016 р. №428-к.

Викладаю наступні дисципліни: «Епідеміологія», «Внутрішня медицина з епідеміологією», «Клінічна епідеміологія», «Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних станів».

В 2018 р. отримала другу вищу освіту - Диплом магістра М 18 № 113764 Національний технічний університет «ХПІ», спеціальність «Освітні, педагогічні науки» від 21.12.2018.

Постійно підвищую свою кваліфікацію. Професійні інтереси: епідеміологія, мікробіологія, інфекційні хвороби.

Контактний телефон 068-611-42-00,

Корпоративний email mv.railian@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щоп’ятниці 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Медицина» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 222 «Медицина» (*за умови наявності*)

Опис дисципліни

Вивчення дисципліни направлено на опанування епідеміологічного методу дослідження як основи методології наукового дослідження та оптимізації процесу діагностики, лікування та профілактики захворювань. Клінічна епідеміологія – це розділ епідеміології, який включає методологію отримання в епідеміологічних дослідженнях науково – обґрунтованої доказової інформації про закономірності клінічних проявів хвороби, методах діагностики, лікування і профілактики, для прийняття оптимального клінічного рішення по відношенню до кожного пацієнта. Епідеміологічний метод дослідження , як підґрунтя клінічної епідеміології, це інструмент для виявлення причин появи та розповсюдження патологічних станів в людській популяції, тобто цей метод використовують як для вивчення інфекційної, так і неінфекційної патології людини. Тому для лікарів є важливим оволодіти прийомами епідеміологічного методі та використовувати їх у своїй практичній діяльності для пошуку причин, а також для оцінки ефективності заходів профілактики та /або протиепідемічних заходів. Також невід’ємною частиною роботи лікаря є експериментальні дослідження, тому необхідно знати як організують клінічні експериментальні дослідження, помилки, які є найбільш типовим при організації та проведенні таких досліджень, своєчасне їх корегування.

Курс – 6

Конкретний семестр / навчальний рік – 9-ий або 10-ий семестр 2021 – 2022 н .р.

Обсяг дисципліни – 90 год, (3,0 кредити ЄКТС), в тому числі 20 год – практичні заняття, 70 год – самостійна робота здобувач вищої освіти

Дисципліна вивчається на 6-му курсі,

Видами навчальної діяльності здобувач вищої освіти згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) самостійна робота здобувач вищої освіти (СРЗ), в) індивідуальні завдання, в організації якої значну роль мають консультації викладачів. Тематичні плани практичних занять, СРЗ та виконання індивідуальних завдань забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу навчальної дисципліни «Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини». Можливі види самостійної роботи здобувач вищої освіти: підготовка до практичного заняття та вивчення тем, що розглядаються лише в плані самостійної роботи здобувач вищої освіти, пошук та вивчення додаткової літератури, створення алгоритмів, структурно-логічних схем, написання реферату за однією з рекомендованих тем та захист його на практичному занятті, написання рецензії наукової статті з наступним доповіданням на практичних заняттях.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є клінічна епідеміологія, доказова медицина.

Міждисциплінарні зв’язки: **«Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини»** ґрунтується на знаннях, отриманих здобувач вищої освіти при вивченні інших базових дисциплін – медичної біології, мікробіології, вірусології та імунології, біостатистики, медицини громадського здоров’я й інтегрується з цими дисциплінами;

Пререквізити _ – медична біології, мікробіології, вірусології та імунології, біостатистики, медицини громадського здоров'я, епідеміологія та принципи доказової медицини
Постреквізити методологія доказової медицини

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «**Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини**» є формування знань з епідеміологічного методу дослідження як основи методології наукового дослідження, оптимізації процесу діагностики ,лікування та профілактики захворювань та використання принципів доказової медицини в прийнятті обґрунтованих рішень по проведенню лікувальних та профілактичних заходів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини" є:

- Засвоєння методології описово – оціночних, аналітичних, експериментальних методів дослідження;
- Формування знань та вмінь щодо побудови гіпотези про причини та умови розвитку захворювання;
- Формування знань та вмінь щодо підтвердження гіпотези про причини та умови розвитку захворювання;
- Формування знань та вмінь по оптимізації діагностики, лікування та профілактики на підґрунті клінічної епідеміології;
- Формування знань по рівнях доказовості та вміння використовувати їх у своїй професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- Види епідеміологічних досліджень та їх використання;
- Дизайн та основи організації епідеміологічних досліджень;
- Методи формальної логіки, які використовуються при формуванні гіпотез про фактори ризику;
- Випадкові та систематичні похибки в аналітичних дослідженнях;
- Поняття про рандомізоване клінічне дослідження, його мету, етапи проведення, основні принципи організації4
- Фактори ризику, які визначають розвиток захворювання;
- Джерела доказової інформації;
- Алгоритм оцінки наукової публікації;
- Визначення та основні принципи доказової медицини;
- Рівні доказовості інформації;
- Принципи складення систематичних оглядів та ьетааналізу.

вміти:

- Оцінити правильність організації та проведення епідеміологічних досліджень;

- Формулювати гіпотези про можливі фактори ризику розвитку і розповсюдження захворювань;
- Проводити оцінку потенційної ефективності та безпеки лікарських препаратів, діагностичних та скринінгових тестів;
- Проводити статистичну обробку результатів, які отримані при епідеміологічних дослідженнях;
- Проводити оцінку публікації на предмет її наукової обґрунтованості та доказовості;
- Використовувати бази даних для пошуку інформації.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей:**

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим

ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов´язків

ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК1 – Навички опитування

ФК11 – Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб

ФК14 – Здатність до ведення медичної документації

ФК15 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров´я населення; обробки державної, соціальної,економічної та медичної інформації

ФК16 – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров´я індивідуума, сім´ї, популяції

ФК17 – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров´я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов´язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді
ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров´я людини, підтримки здоров´я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров´я населення
ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій
ПРН 4 – збір інформації про пацієнта
ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
ПРН 12 – планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб
ПРН 16 – оцінюваня впливу навколишнього середовища на стан здоров´я населення
ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

Формування суджень:

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров´я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров´я
ПРН 19 – здатність здійснювати оцінку санітарно-гігієнічного стану навколишнього середовища з метою визначення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров´я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- активне слухання
- уміння чітко висловити свою думку
- здатність розуміти почуття, потреби і проблеми інших людей
- уміння бути членом команди, працювати на результат
- уміння висловити повагу до внеску інших осіб
- сприйняття різних стилів поведінки
- лідерські навички
- навички впливу і переконливості
- уміння визначити суть проблеми та причини її виникнення
- уміння знайти відповідну інформацію і достовірні джерела
- здатність сформулювати варіанти розв’язання цієї проблеми
- уміння передбачити наслідки кожного варіанта для себе й інших
- здатність обрати оптимальне рішення
- уміння відрізняти факти від міфів, стереотипів та особистих уявлень
- здатність концентруватися на досягненні мети

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td></td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3,0</td><td>Напрям підготовки
22 «Охорона здоров’я»
(шифр і назва)</td><td colspan="2">За вибором</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Загальна кількість годин - 90</td><td rowspan="7">Спеціальність:
222«Медицина»
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>6-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>XI-й або XII-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Годин для денної форми навчання:
аудиторних – 20
самостійної роботи студента - 70</td><td rowspan="9">Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр</td><td>20 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>70 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
0год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Не має

2.2.2 Семінарські заняття

Не має

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Клінічна епідеміологія як наука.	5	розповідь-пояснення, бесіда,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

	Епідеміологічний метод дослідження. Сучасна структура епідеміологічного методу. Описові методи дослідження захворюваності населення. Показники поширеності захворюваності. Інтенсивність. Динаміка. Опис структури захворюваності та виявлення груп ризику. Формування гіпотез о факторах ризику. Оцінка гіпотез о причинах та умовах виникнення захворювань.		презентація, відеороліки, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
2	Спостережні аналітичні епідеміологічні дослідження. Когортне дослідження. Поздовжні (ретроспективні та проспективні) дослідження. Статистична обробка даних когортних досліджень. Дослідження «випадок-контроль». Етапи проведення. Статистична обробка даних в дослідженні «випадок-контроль»..	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеороліки, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

	Поперечні дослідження. Мета, завдання, галузь застосування. Етапи проведення поперечного дослідження.			
3	Експериментальні епідеміологічні дослідження. Класифікація. Контрольовані, неконтрольовані та природні епідеміологічні експерименти. Моделювання епідемічного процесу. Організація та проведення рандомізованого контрольованого дослідження. Псевдорандомізація. Осліплення (маскування) дослідження: просте, подвійне, потрійне осліплені дослідження.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеороліки, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
4	Основи доказової медицини. Пошук доказової інформації. Бази даних. Вибір стратегії пошуку даних. Джерела доказової інформації. Кокранівська співдружність, принципи. Кокранівська електронна бібліотека. Залік.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеороліки, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

	всього	20		

2.2.4. Лабораторні заняття
Не має

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	8	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
2	Виконання індивідуальної самостійної роботи (презентація аналізу кількісних та якісних показників епідемічного процесу щодо актуальної патології людини)	10	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему;
3	Основні методологічні підходи епідеміологічного методу.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
4	Епідеміологічні дані. Види епідеміологічних даних, сбір та обробка епідеміологічних даних.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
5.	Принципи планування епідеміологічних досліджень.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
6.	Епідеміологічне спостереження. Описово – оціночні методичні	4	розповідь-пояснення, бесіда,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні

	прийоми. Скрінінг. Статистичне спостереження.		презентація,	завдання; виступ на задану тему; ;
7.	Аналітичні методичні прийоми. Ретроспективне та проспективне дослідження. Вибіркове дослідження. Вивчення епідеміологічного ризику.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
8.	Формування гіпотез про причини виникнення захворюваності, їх перевірка.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
9.	Експериментальні епідеміологічні дослідження. природній експеримент. Неконтрольований та контрольований експеримент. Математичне моделювання.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
10.	Стадії розробки та впровадження препарату. Біоетичні аспекти епідеміологічних досліджень. Згода учасників. Оцінка ефективності і безпеки профілактичних та лікарських препаратів.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
11.	Похибки в епідеміологічних дослідженнях. Джерела похибок. Систематична похибка, випадкова похибка, кофаундери. Способи контролю похибок.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
12.	Аналіз наукової публікації	6	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ

				на задану тему; ;
13.	Епідеміологічний аналіз. Статистичні показники та стандартизовані коефіцієнти, які використовуються в епідеміологічних дослідженнях.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
14.	Підготовка до заліку	4		
	Всього годин	70		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу (наказ ХНМУ від 21. 08. 2021 № 181)

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (ПНД), здобувач вищої освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (див. нижче).

ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Перерахунок середньої оцінки за ПНД, проводиться відповідно до таблиці 2, так як дисципліна завершуються заліком. Кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для допуску до заліку від 120 до 200 балів.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134

4.87-4,89	195		4.09-4,11	164		3.32-3,34	133
4.85-4,86	194		4.07-4,08	163		3.3-3,31	132
4.82-4,84	193		4.04-4,06	162		3.27-3,29	131
4.8-4,81	192		4.02-4,03	161		3.25-3,26	130
4.77-4,79	191		3.99-4,01	160		3.22-3,24	129
4.75-4,76	190		3.97-3,98	159		3.2-3,21	128
4.72-4,74	189		3.94-3,96	158		3.17-3,19	127
4.7-4,71	188		3.92-3,93	157		3.15-3,16	126
4.67-4,69	187		3.89-3,91	156		3.12-3,14	125
4.65-4,66	186		3.87-3,88	155		3.1-3,11	124
4.62-4,64	185		3.84-3,86	154		3.07-3,09	123
4.6-4,61	184		3.82-3,83	153		3.05-3,06	122
4.57-4,59	183		3.79-3,81	152		3.02-3,04	121
4.54-4,56	182		3.77-3,78	151		3-3,01	120
4.52-4,53	181		3.74-3,76	150		**Менше 3**	**Недостатньо**
4.5-4,51	180		3.72-3,73	149			
4.47-4,49	179		3.7-3,71	148			
4.45-4,46	178		3.67-3,69	147			
4.42-4,44	177		3.65-3,66	146			
4.4-4,41	176		3.62-3,64	145			
4.37-4,39	175		3.6-3,61	144			
4.35-4,36	174		3.57-3,59	143			
4.32-4,34	173		3.55-3,56	142			
4.3-4,31	172		3.52-3,54	141			
4,27-4,29	171		3.5-3,51	140			
4.24-4,26	170		3.47-3,49	139			

Оцінювання індивідуальних завдань

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10).** Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. При цьому загальна сума балів не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час практичних занять та заліку шляхом усного опитування та/або тестових завдань.

Оцінка з дисципліни

Дисципліна вивчається протягом 1-го семестру. Дисципліна завершуються заліком.

Технологія оцінювання дисципліни (табл. 3 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти…»).

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД, перерахованих у 200-бальну шкалу за таблицею 2 та індивідуальних завдань здобувача вищої освіти і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄCTS наведена у таблиці 3.

Таблиця 3

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄCTS
Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувача вищої освітим, які виконали навчальну програму з дисципліни у повному обсязі. Оцінки "**F_X**" або "**F**" ("незадовільно") виставляються здобувача вищої освітим, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувач вищої освіти відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 3) у залікову книжку та заповнюють відомості успішності здобувачів вищої освіти з дисципліни за формами: У-5.03А – залік.

3.2. Питання до заліку / контрольні питання:

1. Еволюція епідеміологічних прийомів дослідження.
2. Епідеміологічний метод. Сучасна структура епідеміологічного методу.
3. Формуванні «клінічної епідеміології», цілі, задачі.
4. Історія виникнення напряму «науково обґрунтована (доказова) медицина».
5. Епідеміологічний підхід до вивчення патології людини. Відмінність епідеміологічного підходу від інших специфічних наукових підходів, що застосовуються в медицині для вивчення причинно-наслідкових відносин.
6. Епідеміологічні дані.
7. Основні принципи планування епідеміологічних досліджень.
8. Види епідеміологічних даних. Збір епідеміологічних даних.
9. Стандартне визначення випадку. Класифікація. Випадок підтверджений, ймовірний і підозрілий (можливий).
10. Проблеми вибіркових досліджень. Розмір вибірки. Формування вибірок. протокол епідеміологічного дослідження.
11. Статистичні показники і стандартизовані коефіцієнти, що застосовуються в епідеміологічних дослідженнях**.**
12. Ілюстрація епідеміологічних даних.
13. Показники центральної тенденції (мода, медіана, середня арифметична), обчислення та тлумачення розбіжності, стандартного відхилення та довірчого інтервалу.
14. Графічне подання даних - зображення проявів захворюваності. Способи ілюстрації епідеміологічних даних.
15. Таблиці, правила побудови.
16. Лінійні графіки та діаграми, їх порівняльна характеристика, область застосування.
17. Показники частоти і поширеності захворюваності.
18. Обчислення і тлумачення відношень, пропорцій, коефіцієнтів, інцидентності, превалентності, смертності, летальності.

19. Інтенсивність. Динаміка.
20. Територіальна характеристика.
21. Опис структури захворюваності та виявлення груп ризику.
22. Формування гіпотез про можливі фактори ризику. Оцінка гіпотез про причини і умови виникнення захворювань.
23. Когортні епідеміологічні дослідження. Поздовжні (ретроспективні і проспективні) дослідження. Переваги і недоліки когортних досліджень
24. Статистична обробка даних, отриманих в когортних дослідженнях. Вимірювання асоціацій (ефекту впливу). Абсолютний, відносний і атрибутивний ризик.
25. Дослідження «випадок-контроль». Етапи проведення, переваги і недоліки. Відношення шансів.
26. Джерела помилок в епідеміологічних дослідженнях і способи їх усунення.
27. Систематична помилка. Упередженість вибору. Упередження інформації. Способи контролю систематичної помилки.
28. Випадкова помилка. Види випадкової помилки. ά-помилка, β-помилка. Способи усунення випадкової помилки.
29. Кофаундінг-фактор. Способи контролю чинників, що заважають.
30. Рандомізація.
31. Рестрикція.
32. Статистичне моделювання.
33. Стратифікаційний аналіз.
34. Модифікація ефекту.
35. Контрольований, неконтрольований та природній епідеміологічні експерименти. Епідеміологічні випробування. Моделювання епідемічного процесу.
36. Організація рандомізованого контрольованого дослідження.
37. Псевдорандомізація.
38. Засліплення (маскування) дослідження: сліпе, подвійне, потрійне і чверте сліпі випробування.
39. Стадії розробки та впровадження препарату.
40. Біоетичні аспекти епідеміологічних досліджень. Згода учасників.
41. Оцінка ефективності і безпеки профілактичних та лікарських препаратів.
42. Пошук доказової інформації. Бази даних. Вибір стратегії пошуку інформації. Джерела доказової інформації.
43. Систематичний огляд та огляд літератури. Мета-аналіз.
44. Кокранівська співдружність. Принципи Кокрановської співдружності.
45. Кокранівська електронна бібліотека.

3.4 Індивідуальні завдання

Одним з найважливіших шляхів оптимізації і підвищення якості практичної підготовки здобувач вищої освіти є виконання індивідуальних завдань, основна мета яких спрямована на більш глибоке осмислення і засвоєння теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з дисципліни, психологічна і практична підготовка здобувач вищої освіти до постійного підвищення свого професійного рівня.

Індивідуальними завданням з курсу «**Методи епідеміології в клінічній медицині. Основи доказової медицини**» для здобувач вищої освіти 4-го року навчання є виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) у вигляді усного повідомлення з

презентацією результатів ретроспективного епідеміологічного аналізу інфекційної та неінфекційної захворюваності окремої нозоформи з виведенням проявів та закономірностей епідемічного процесу по окремим територіям, певному часу по групам населення та по колективах. Ретроспективний епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності складається з наступних етапів:

1. Аналіз багаторічної динаміки захворюваності з визначенням багаторічної тенденції та циклічності зі складанням прогнозу захворюваності на наступний рік.
2. Аналіз річної динаміки захворюваності з обчисленням індексу та коефіцієнту сезонності.
3. Аналіз розподілу захворюваності по вікових групах.
4. Аналіз розподілу захворюваності в групах населення за професійною ознакою.
5. Аналіз розподілу захворюваності населення по соціально-побутових групах.
6. Аналіз розподілу захворюваності по територіях.
7. Аналіз розподілу захворювань по типах колективів.
8. Аналіз результатів роботи санітарно-епідеміологічної служби по виявленню джерел інфекції та чинників передачі у хворих.
9. Аналіз роботи сімейних (дільничних) лікарів з ранньої діагностики інфекційних захворювань.
10. Аналіз роботи сімейних (дільничних) лікарів з госпіталізації хворих на інфекційні хвороби.

Рекомендовані теми для реферативної роботи:

1. Основні історичні етапи розвитку епідеміології.
2. Дослідження Джона Сноу – перше епідеміологічне дослідження.
3. Епідеміологічне вивчення стану здоров’я населення лікарями земської медицини.
4. Епідеміологічне дослідження пелагри в першій половині XX сторіччя.
5. Епідеміологічне дослідження етіології вроджених пороків серця на прикладі досліджень «випадок-контроль» та «когортного».
6. Перші дослідження «випадок-контроль» в США та Великобританії.
7. Когортне дослідження во Фрамінгеймі.
8. Історія формування клінічної епідеміології.
9. Історія формування «доказової медицини».
10. Систематичні огляди. Принципи їх складення.
11. Мета-аналіз.
12. Бази даних, які мають доказову інформацію.
13. Методи статистичного аналізу, які використовують в сучасній доказовій медицині.
14. Правові та етичні аспекти проведення сучасних епідеміологічних досліджень.
15. Графічне представлення епідеміологічних даних.

Розподіл додаткових балів для студентів у залежності від виду виконаної індивідуальної роботи в 2021 – 2022 н.р.

Вид індивідуальної роботи	Кількість балів
Усний доклад та публікація тез англійською мовою на зарубіжних конференціях	9 - 10
Публікація статті в журналах, які входять до наукометричних баз (Scopus, Web of Science)	9 - 10
Усний доклад та публікація тез російською мовою на	8 - 9

зарубіжних конференціях	
Усний доклад та публікація тез на конференціях в Україні	7 - 8
Публікація тез англійською мовою на зарубіжних конференціях	7 - 8
Публікація тез російською мовою на зарубіжних конференціях	6 - 7
Публікація тез англійською мовою на конференціях в Україні	5 - 6
Публікація тез українською / російською мовою на конференціях в Україні	4 - 5
Усний доклад з презентацією на конференціях ХНМУ, кафедральних та міжкафедральних конференціях	3 - 4
Сбір та аналіз епідеміологічних даних	1 - 2

3.5. Правила оскарження оцінки

Скарга надається відповідальному за навчально – методичну роботу або завідувачу кафедри, обговорюється на засіданні кафедри, здобувач вищої освіти пропонується складання заліку перед комісією, до складу якої входять завідувач кафедри, завуч кафедри, доцент кафедри та/або викладач академічної групи, комісійно вирішується питання про підсумкову оцінку.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Академічні очікування від здобувачів вищої освіти

Вимоги дисципліни

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі практичні заняття та виконають всі розділи самостійної роботи. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувач вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надає на першому практичному занятті.

Під час практичних занять здобувач вищої освіти та здобувач вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Здобувачі вищої освіти повинні приходити вчасно, не запізнюватися, на заняттях повинні бути вдягнуті у медичний халат, змінне взуття та бахіли не потрібні, верхній одяг залишається в гардеробі.

Використання електронних гаджетів допускається у разі необхідності (як калькулятор або для наочного представлення інформації у вигляді графіків та діаграм), проте дзвінки можна робити тільки під час перерви, пошук вірної відповіді за допомогою гаджетів за допомогою мережі інтернет заборонено.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувач вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від здобувач вищої освіти).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Щодо осіб з особливими освітніми потребами – всі здобувачі освіти мають право на отримання знань, в тому числі, якщо в цьому буде потреба, у дистанційному форматі.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни - активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувач вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:
- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов’язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувач вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз`яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі – оновлений силабус буде розміщено на сайті учбового закладу з приміткою «оновлений».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра епідеміології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Зарахування додаткових балів проводиться комісійно за виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) з ретроспективного епідеміологічного аналізу інфекційної захворюваності, та презентації результатів проведених досліджень на науково – практичних конференціях різного рівня (усна доповідь, публікація тез, статті у фахових журналах, постерні доклади). Проте при виявленні плагіату бали будуть анульовано та відніматися.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(до 10 джерел за останні 5 років, 2-3 з яких міжнародні)

Базова

1. Флетчер Р., Флетчер С., Вагнер Э. Клиническая эпидемиология. Основы доказательной медицины.- М., 2004. – 347 с.
2. Біостатистика / за заг. ред. В.Ф. Москаленка. - К.: Книга плюс, 2009. - 184 с.
3. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань // В.М. Лехан, Ю.В. Вороненко, О.П. Максименко та ін. - Д.:АРТ-ПРЕС, 2004.- 184 с.
4. Основи доказової медицини / за редакцією М.П. Скакун. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. - 244 с.

Допоміжна

5. Gary D. Friedman. Primer of epidemiology. 5-th ed. p. McGraw-Hill: Professional, - 2004. – 401 p.
6. www.cdc.gov//...//index.html
7. Путеводитель читателя медицинской литературы. Принципы клинической практики, основанной на доказанном / Под ред. Г.Гайята, Д. Ренни. – М., 2003. – 382 с.
8. Триша Гринхгольд. Основы доказательной медицины. – М., 2004. – 240 с.

Европейская база данных «Здоровье для всех», (режим доступу: www.euro.who.int/ru/home).

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. **Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE**

8. ІНШЕ

Корисні посилання:
Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx
Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ **http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf**
Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

Гарант освітньої програми проф. Н.Г. Риндіна

Зав. кафедри епідеміології проф. Т.О. Чумаченко